

Beleidsplan van de YPF 2014 t/m 2017

1. Achtergrond

De YPF is inmiddels vijftien jaar actief, en heeft conform haar doelstelling onmiskenbaar bijgedragen aan de verbetering van het pianistisch niveau in Nederland i.h.a., en in het bijzonder aan de bevordering van de carrière van in Nederland actief top pianotent, dit in aanvulling op het reguliere onderwijs.

Daarmee heeft de YPF nationaal en ook internationaal autoriteit verworven en heeft zij een benchmark gezet voor pianistische kwaliteit.

Met het drie-jaarlijkse klassiek concours als ankerpunt werd tot 2010 gaandeweg een steeds breder pedagogisch programma ontwikkeld dat vele talenten van verschillende leeftijd ten goede kwam.

Eind 2011 werd door het toenmalige bestuur besloten tot een strategische heroriëntatie. Deze werd noodzakelijk geacht omdat de omstandigheden in de muziekwereld dezer dagen ingrijpend veranderen, zowel in de commerciële, als in de publieke sector.

Het lustrumconcours van 2013 – de ‘YPF Piano Competition’ – werd doelbewust verbreed met een publieksprogramma, en het totaal gepositioneerd als het ‘Young Pianists Festival’, teneinde meer bekendheid voor (het werk van) de YPF te genereren en meer publiek te trekken.

Aangezien het voortbestaan van de YPF in financiële zin tot en met plm. 2014 is zeker gesteld, dient de YPF met haar nieuwe bestuur op korte termijn te bepalen met welke taakstelling en activiteiten de YPF ook in de jaren na 2013 van nut wil zijn, en op welke wijze dat gematerialiseerd kan worden.

Deze notitie geeft daartoe een aanzet.

2. Veranderende omstandigheden

2.1 De taakstelling van de YPF tot op heden

De Young Pianist Foundation werd opgericht om het onderwijs aan pianotalent in ons land te verbeteren.

De wortel daarvan was conform de statutaire doelstelling gelegen in het onderwijs aan de allerjongsten (tot 18 jaar). Die begrenzing werd eerst opgeschoven naar 24, en uiteindelijk in 2013 naar 30 jaar voor het klassiek concours, dit voornamelijk om het aantal deelnemers op peil te houden.

Wat betreft de andere pedagogische activiteiten van de YPF werd juist besloten tot meer focus op jongere doelgroepen, aangezien de afgelopen jaren wellicht te lang diensten werden verleend aan YPF-talenten voor wie steun voor de beoogde internationale doorbraak niet meer tot de taak van de stichting behoort.

2.2 De positie van klassieke muziek (m.n. de vraagzijde)

Vergrijzing en ontgroening leid(d)en tot een inmiddels vrij dramatische verandering van de smaak van het publiek, en tot een tanende (m.n. passieve) belangstelling voor o.m. klassieke muziek, en tot de daarmee gepaard gaande bedrijfseconomische gevolgen.

De overheid ziet op dit punt geen directe taak voor zich weggelegd; er is de afgelopen jaren het nodige publieke geld geïnvesteerd in het slechten van drempels voor nieuwe doelgroepen, maar dit heeft aan de vraagzijde onvoldoende, en aan de aanbodkant kwalitatief zelfs een averechts effect gehad.

Het is niet aan de YPF in directe zin de populariteit van klassieke muziek te bevorderen, maar de geschetste ontwikkeling moet voor de YPF een extra reden zijn om pianistisch toptalent in staat te stellen naar buiten te treden, en daarbij de aandacht van een zo groot mogelijk publiek te trekken.

2.3 De toekomst van het muziekonderwijs (t.w. de aanbodzijde)

Het valt te verwachten dat het muziekonderwijs in Nederland de komende jaren door een verder terugtrekkende overheid vrij ingrijpend verandert. De signalen wijzen op minder subsidie voor muziekonderwijs en een reductie van het aantal conservatoriumstudenten, in het laatste geval bij een ongewijzigd brede, en zelfs meer vraag/markt gerichte taakstelling. In het voorjaar van 2014 zal de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Jet Bussemaker, een beleidsnota publiceren over talentontwikkeling die hopelijk meer duidelijkheid zal geven.

De veronderstelling lijkt echter gewettigd dat de twee genoemde tendensen niet ten goede zullen komen aan het aantal en aan de (top)kwaliteit van studenten klassieke muziek, een muziekgenre dat zoals eerder gesteld aan erosie onderhevig is.

Hier ligt derhalve meer dan ooit een taak weggelegd voor de YPF: het vroegtijdig scouten, begeleiden, gaandeweg selecteren van jong pianotalent in Nederland, met het doel de besten echt de top te laten bereiken.

2.4 Terugtrekkende overheid

Het gegeven dat de overheid de bevordering van het culturele aanbod meer aan de markt wil overlaten, en dat de desbetreffende beleidsmatige consequenties onverwacht snel werden ingezet, confronteert kwetsbaar talent met een nieuwe situatie, waarop het juist in die ontwikkelingsfase onvoldoende kan inspelen.

Parallel aan deze ontwikkeling wordt van de private sector verwacht dat deze een nader te bepalen deel van de taak van de overheid overneemt. Waar de geheel privaat gefinancierde YPF dat laatste de afgelopen jaren al met succes heeft gedaan, is zij niet alleen een voorbeeld, maar verplicht zij zich ook om haar rol juist in deze tijd te intensiveren.

3. Missie van de YPF: wat willen we bij wie bereiken?

De missie van de YPF blijft onveranderd: *het ondersteunen van in Nederland werkzame top-pianotalenten bij het vinden van hun weg naar de internationale top.*

Doelgroepen

Wat we onder dat top-pianotalent verstaan verdient, zoals gesteld, enige bijsturing.

Ten einde een grotere invloed op de ontwikkelingskansen van pianotalent in Nederland te kunnen hebben, moet de YPF zich nadrukkelijker richten op:

- het scouten en actief volgen van pianotalentjes in de leeftijd van plm. 8 -12 jaar;
- de actieve professionele begeleiding van talentvolle pianisten van plm. 12 -18 jaar;
- selectieve professionele begeleiding van gebleken toptalenten van plm. 18 - 25 jaar.

Korte toelichting

Belangrijkste (maar ook het moeilijkste) element in de ontwikkeling van talent is de niveauverbetering van het onderwijs aan de basis. Op grond van haar positie is de YPF bij uitstek in staat activiteiten te ontwikkelen die een wezenlijke toevoeging vormen vanaf het moment dat potentieel talent gemiddeld gesproken is vastgesteld. De voorgestelde accentverschuiving wil niet zeggen dat de YPF zich niet langer zal bekommeren om talenten van 18+.

Integendeel, de middelen die de YPF voor adolescenten wil inzetten, worden alleen selectiever ingezet, naarmate de leeftijd hoger is, en veel verder dan plm. 25 jaar willen we niet langer gaan. Dat wil zeggen dat de YPF vanaf 18 jaar scherper gaat selecteren wie zij wel of niet begeleidt, en zo ja, op welke specifieke wijze.

Verbreding

Bij de strategische heroriëntatie van eind 2011 werd nadrukkelijk gesteld dat de YPF zich met haar activiteiten actiever bij bredere doelgroepen bekend zou moeten maken en positioneren, teneinde de genoemde missie te kunnen realiseren.

De recente ervaringen met het concours/festival van 2013 bevestigen de juistheid van dit voornemen. Op zich is deze verbreding meer middel dan missie, waar wij achten deze voor de YPF van een zo strategische aard, dat we het als aanvulling op de bovengenoemde missie als volgt willen formuleren: *het met specifieke activiteiten mobiliseren van relevante doelgroepen om de bevordering van top-pianotalent in Nederland door de YPF überhaupt mogelijk te maken.*

Dat brengt met zich mee dat top-pianotalent qua inhoudelijke aandacht de belangrijkste doelgroep van de YPF is en blijft, maar dat de YPF voor deze doelgroep niets kan betekenen zonder relevante stakeholders – o.m. pianoprofessionals, fondsen, overheden, Vrienden en publiek - bij haar activiteiten te betrekken.

4. Het YPF Speerpunten Plan 2014 t/m 2017

4.1 Strategie

Gestructureerd pedagogisch YPF-programma -> duidelijke maatschappelijke functie

Iedere twee jaar pianoconcours voor toptalent van 12 - 25 jaar -> hoogtepunt van pedagogische YPF-aanpak

Regelmatige publieksgerichte activiteiten van de YPF -> podiumfunctie voor talenten en meer exposure/bekendheid bij publiek

Duurzame verbreding YPF-propositie, -imago en inkomstenbronnen

4.2 De vijf speerpunten van de YPF

Het programma van de YPF kent de volgende 5 speerpunten:

I. YPF Piano Start Programma = jaarlijkse scouting van talent tot plm. 12 jaar op nationaal niveau, uitgevoerd door YPF-laureaten.

In Nederland bestaat geen infrastructuur om toptalent op jonge leeftijd te traceren en op te vangen. Het Prinses Christina Concours (PCC) heeft een landelijk netwerk opgebouwd vanaf ca. 12 jr. Ook via het netwerk van de EPTA (de vereniging van gediplomeerde pianodocenten) kunnen muzikaal begaafde kinderen getraceerd worden.

De YPF wil in samenwerking met het PCC, de EPTA en muziekscholen aan jong talent extra impulsen en kansen geven. Er ligt een plan klaar om o.a. met YPF-laureaten op locaties verspreid over het jong pianotalent samen te brengen, en extra begeleiding te geven en ontwikkelingskansen te bieden. Het plan is gebaseerd op een gestructureerd programma (incl. selectie), culminerend in een gezamenlijk optreden in Amsterdam.

II. Regulier YPF-podium i.s.m. Splendor, met een eigen pedagogisch programma (workshops, masterclasses, optredens)

= herkenbare, continue functie van YPF voor pianotalenten uit de verschillende leeftijdsgroepen en voor het publiek.

In het tot muziekcentrum omgebouwde voormalige Joodse badhuis in Amsterdam Centrum, wil de YPF regelmatig projecten organiseren en een eigen publiek opbouwen. Tot de activiteiten behoren workshops, masterclasses, concerten, meet & greet-bijeenkomsten etc. Een dergelijk vast podium is *de* kans om rond jonge pianisten een YPF-netwerk op te bouwen en daarmee om commitment en financiële ondersteuning van YPF-Vrienden te genereren. Door de samenwerking met Splendor zou de YPF een eigen les- en concertzaaltje krijgen in de hoofdstad.

III. Pedagogisch adoptie-programma van min. 2 jaar voor max. 3 YPF-toppers = tailor made individuele aanpak van gebleken toptalenten tot 25 jaar (ingevolgt het model Lanser/Beijer).

Individuele ondersteuning door een specifieke sponsor/mecenas om geselecteerde toptalenten gedurende een aantal jaren extra kansen te geven. Dit YPF-format werd uitontwikkeld in de casus Thomas Beijer, aan wie de YPF dankzij financiële steun van de heer P. Lanser op diverse gebieden extra ontwikkeling kon/kan aanbieden:

- masterclasses door internationale meesterpianisten
- compositielessen
- psychologische begeleiding
- maatschappelijk begeleiding (w.o. mediatraining)
- CD-opnamen
- Productie promotiefilm

Het is de bedoeling dat de YPF in de toekomst veel meer van dit soort individuele projecten aan prijswinnaars kan bieden.

IV. Tweejaarlijkse YPF Piano Competition = nationale autoriteit op pianogebied voor pianoprofessionals en voor pianotalent van 12 – 25 jaar, als zodanig 'fuik' voor toptalent. Medio november in 2015 en 2017.

In samenhang met de toespitsing van de resp. leeftijdscategorieën en met de overige speerpunten van de YPF, is een biënnale frequentie van het concours doeltreffender om het niveau van opleiden en het spelniveau in ons land naar internationale maatstaven op te trekken. Het biedt meer kansen en stelt de YPF in staat meer 'de vinger aan de pols te houden'. In dit verband wordt de inhoudelijke samenwerking met de conservatoria geïntensiveerd, m.n. wat betreft de voorbereiding van en deelname aan concours/festival en de betrokkenheid van de belangrijkste hoofdvakdocenten bij de pedagogische projecten van de YPF.

In organisatorisch opzicht wordt het twee-jaarlijkse concours 'lichter' en met een kleiner budget gerealiseerd dan tot op heden bij het drie-jaarlijkse concours het geval was.

V. Tweejaarlijks Young Pianists Festival (samenvallend met concours) = publieke exposure/bekendheid. Volgens de formule van 2013 samenvallend met de YPF Piano Competition.

Het stimuleren van de publieke belangstelling voor de piano en de ontwikkeling van muzikaal talent worden behalve door het concours, op aantrekkelijke en eigentijdse wijze bij uitstek gestimuleerd door het twee-jaarlijkse Young Pianists Festival. De opzet van dit festival moet zoveel mogelijk de gehele bandbreedte van de piano laten zien. Daardoor wordt ook een zo breed (en groot) mogelijk, en deels ook nieuw publiek bereikt. Voor het voortbestaan van de YPF is het festival een essentiële pijler waaraan zowel pedagogische als entertainment-aspecten gehangen kunnen en moeten worden. Door de combinatie van concours en festival laat de YPF haar beide gezichten zien: enthousiasmeren/stimuleren, en ontwikkelen/selecteren ('de maat nemen').

5. Organisatie

5.1 Uitgangspunten

Uitgangspunten van de opzet van de organisatie van de YPF zijn:

- Stichtingsbestuur op afstand o.b.v. een afgesproken, duidelijk beleid
- Zo compact en flexibele mogelijke uitvoeringsorganisatie met de vereiste kerncompetenties in huis (pt artistieke directie; pt zakelijke leiding; ft bureaumanagement) en alle overige uitvoering o.b.v. uitbesteding

5.2 Samenwerking

Het afgelopen jaar heeft de YPF op twee fronten gestreefd naar vormen van samenwerking die aan de kosten- en inkomstenkant tot een grotere efficiency en tot kwaliteitsverbetering van uitvoerende taken kunnen leiden.

Ten eerste werden op initiatief van de YPF besprekingen gestart met de andere vooraanstaande concoursen in Nederland - m.n. Oskar Back (viool), Cello Biënnale Amsterdam, en het Liszt Concours - met het doel de resp. concoursorganisaties wat betreft hun back-offices te combineren. Deze gesprekken bevinden zich in januari/februari 2014 in een beslissende fase. Wellicht dat de aangekondigde beleidsnota Talentontwikkeling van het ministerie hier nog mogelijkheden biedt. Uitgangspunt is de bijgaande notitie van de YPF – zie Bijlage 1.

Ten tweede zien wij mogelijkheden om belangrijke activiteiten van de YPF efficiënter dan voorheen te produceren door middel van een structurele samenwerking met het Muziekgebouw aan 't IJ en Splendor.

5.3 Eigen taken van de YPF

Afhankelijk van het resultaat van de ad 5.2 bedoelde besprekingen, zal duidelijk worden voor welke concrete taken de YPF zelf verantwoordelijk blijft. Deze zullen zich alsdan waarschijnlijk vnl. concentreren op alle aspecten van het pedagogisch programma en de supervisie van het artistieke niveau, op de organisatie van het festival, op begroting/dekkings(plan) incl. de fondsenwerving en het te vernieuwen YPF Vriendenprogramma, en op een pt bureaumanagement.

BIJLAGE 1

De Nederlandse Muziek Concoursen (werknaam)

De YPF zet zich in voor het toptalent op het gebied van de piano, in principe in Nederland. Nederland als opleidingsland voor jong toptalent piano op de wereldkaart zetten, is zodoende de kernmissie van de YPF. Kernaspecten van het beleid zijn:

- Selecteren (scouting en concours)
- Investeren (onderwijskundige activiteiten)
- Lanceren (promotie, talent coaching)

In ons land bestaan qua niveau en ambitie twee min of meer vergelijkbare organisaties, met wie de YPF een samenwerkingsverband zou kunnen aangaan: het Oscar Back Concours en de Amsterdamse Cello Biënnale. Er zijn uiteraard allerlei verschillen in opzet en zwaartepunten, maar er ligt een fundamentele overeenkomstigheid aan deze drie organisaties ten grondslag wat betreft de drie genoemde kernaspecten.

De tijd vraagt om ‘reorganisaties’ die, juist met betrekking tot het terrein van de muziekopleiding van jong talent voor de drie belangrijkste klassieke instrumenten, ook grote kansen kunnen bieden. Een dergelijk initiatief leidt niet alleen tot efficiency-voordelen, maar is voor het Nederlandse muzikleven van maatschappelijk belang. Als zodanig is het relatief goed ‘verkoopbaar’ aan mogelijke financiers.

Het ligt voor hand om thans een eerste stap in richting van organisatorische en inhoudelijke samenwerking te zetten. Dat laat de identiteit en artistieke programmering van ieder van deze organisaties overigens onaangetast. Afstemming van de diverse programma’s behoort echter wel tot de agenda. Anderzijds dient ook afgesproken te worden wat juist *niet* samen wordt gedaan.

FASE I

- Gemeenschappelijk kantoor
- Bundeling van fondsenwerving m.b.t. de concoursen
- PR in overleg/samenwerking

FASE II

- Algemeen en/of zakelijk samenvoegen
- Ontwikkelingen gemeenschappelijke en artistieke projecten

FASE III

- Stichting van een aparte instelling (werknaam: Nederlandse Muziek Concoursen). Deze koepelstichting houdt zich met name bezig met coördinatie en uitvoering van de fondswerving voor de drie organisaties
- De drie basisorganisaties (YPF, Back en ACB) blijven zelfstandig bestaan.
- Samenwerking en activiteiten op basis van de situatie vervolgens verder ontwikkelen

Standplaats van het kantoor en dus van de latere stichting is Amsterdam, ten eerste omdat Amsterdam de enige stad is waar een dergelijke organisatie zal gedijen, ten tweede omdat de drie kernstichtingen daar reeds gevestigd zijn.

Lisztconcours

Het is denkbaar dat ook andere concoursen zich een op een andere manier aansluiten bij dit nationale initiatief. Bijvoorbeeld zou het Lisztconcours (ofschoon een concours met een andere missie dan de genoemde drie) zijn backoffice activiteiten kunnen invoegen in die van de (toekomstige) Nederlandse Muziek Concoursen. Er bestaat geen bezwaar dat dit inzake het Lisztconcours reeds in Fase I z'n beslag zou krijgen. Op deze basis en kunnen de gesprekken met het Lisztconcours dan ook op korte termijn gevoerd worden. Echter wel in het perspectief van de bundeling van de drie nationale pedagogische muziekconcoursen.

MB – 15.11.2013